

Archipel aan de staart
van Alaska: de Aleoeten

43

reizen

Kamperen bij Noorse Nederlanders

'Rondje Noorwegen' is een initiatief van Nederlands sprekende campingeigenaren. Op hun website staat informatie over hun campings en de omgeving. Je kunt ook bij oud-schaatskampioen Kees Verkerk kamperen: hij beheert camping Hamresanden Resort.
www.rondjenoorwegen.nl
www.hamresanden.no

Abdij van Middelburg open voor bezoek

Tot 1 november is het abdijcomplex van Middelburg te bezoeken. De Statenzaal, de Crypte en de Kruidentuin zijn te bekijken, maar ook de drie kerken, via kloostergangen verbonden. De abdij is omstreeks 1100 gesticht door monniken uit Vlaanderen en is nu in gebruik als zetel van de Staten van Zeeland.
www.vvzeeland.nl

Forten en vuurwerk op Malta

Malta telt meer vestingen en verdedigingslinies per vierkante kilometer dan welk ander land ook. En er is elke dag wel ergens een feest, steevast afgesloten met vuurwerk.

tekst JOOST VERMEULEN
foto's RÉNIE VAN DER PUTTE

In de fundamenten van het Middeleeuwse fort van Valetta zijn in WO II schuilkelders aangebracht. Langs de hele kustlijn staan wachttorens die de Maltezers ridders daar in de 16de en 17de eeuw hebben neergezet. Dwars over het eiland loopt een lange verdedigingslinie, met bunkers en betonnen constructies, de herinneringen aan de Engelse angst voor een invasie door de Fransen eind achttiende eeuw. En de omwalling van de vesting Mdina/Rabat behoort tot een van de allerbest bewaarde geheel Middeleeuwse ommuurde steden van Europa.

"Ons eiland is eigenlijk één heel groot fort," zegt Stephan Spiteri, als historicus verbonden aan de orde der Maltezer ridders. Die organisatie is nauw verbonden met het krijgshaftige verleden van dit eiland. Want deze ridderorde, die sinds 1530 haar zetel op Malta heeft, bouwde de enorme forten en vestingen van Valetta en de vier zustersteden aan de overkant van de grote

'Alles met één doel: het bestrijden van de grote Turk'

haven. En de Maltezer ridders organiseerden ook het netwerk van wachttorens langs de gehele kust en versterkten de steden en dorpen in het binnenland. Stephan Spiteri: "En dat alles met maar één doel: het bestrijden van de 'grote Turk'."

Want hoewel de Johanieter orde ruim vier eeuwen eerder was opgericht met als taak de ziekenzorg en de bescherming van de pelgrims in het Heilige Land, waren deze twee taken langzaam naar de achtergrond verdwenen. "De ridders van Malta zagen het bewaken en versterken van de Westerse – lees: ka-

tholieke – hegemonie in het gebied van de Middellandse Zee tegen de oprukkende Turkse macht voorlopig als hun allereerste prioriteit."

Eén van de belangrijkste wapenfeiten in de strijd tegen de Turken vormt het beroemde beleg van Malta uit 1565. In het voorjaar van dat jaar landde een vloot van 138 Turkse oorlogsschepen iets ten westen van het huidige Valetta. Een leger van meer dan 40.000 soldaten werd aan wal gezet. De Maltezer ridders trokken zich haastig terug in het fort Sint Elmo, op de punt van het schiereiland van Valetta, en in de forten St Angelo en Birgu aan de overkant van de grote haven. St. Elmo wisten de Turken uiteindelijk, na een belegering van weken, in te nemen. De laatste negen verdedigers werden gevangen genomen, onthoofd en gekruisigd.

De twee andere forten, waar op het laatst nog slechts enkele honderden verdedigers aanwezig waren, wisten de Turken echter niet in te nemen. Op 7 september, na bijna vier maanden, werd de belegering tot ieders verbazing echter plotseling opgeheven. Vanwege deze wonderlijke overwinning is 8 september ook nu nog een nationale feestdag op Malta. Die wordt groots gevierd met processies en een enorm vuurwerk.

Want vuurwerk en processies vormen naast verdedigingswerken belangrijke cultuurhistorische kenmerken van dit mediterrane eiland. Vanaf het begin van het voorjaar is er bijna elke dag wel ergens een optocht die afgesloten wordt met grote hoeveelheden Bengaals vuur en vuurpijlen. Afgezien van de vele heiligendagen – Malta is dankzij de eeuwenlange overheersing door de streng katholieke Maltezer ridders een zeer katholiek land – heeft elk dorp en in de steden elke wijk zijn eigen feestdag. Iedereen versiert dan zijn huis, de straten worden versierd met lampen en beelden: van heiligen, maar soms ook fantasieafbeeldingen die elementen uit de Maltese geschiedenis weergeven.

Maar niet alleen op feestdagen ligt de geschiedenis op Malta voor het oprapen. Het hele eiland is ermee doordrenkt. De hoofdstad Valletta staat vanwege zijn historische rijkdom zelfs in zijn geheel op de werelderfgoedlijst van de Unesco. Een blik vanaf de Upper Baraka Gardens over de stad en de haven en je begrijpt onmiddellijk waarom. Nog mooier trouwens is het uitzicht vanaf de ander kant van de haven. Op de punt van het schiereiland Senglea bijvoorbeeld kun je het volledige historische havenfront overzien met de contouren van fort Sint Elmo op de achtergrond.

Bij het uitkijken over die stad valt ook direct de enorme hoeveelheid kerken op. Je zou het verhaal, dat er alleen al in Valletta voor elke dag een andere kerk is, bijna gaan geloven. Wanneer je alle kerken van het eiland telt, kom je zeker aan zo'n aantal. Elke wijk, elk dorp telt verscheiden godshuizen. En dat zijn vaak enorme barokke gevallen. Waar tussen naast monstrueuze bouwwerken echte juweeltjes, met verrassend fraaie interieurs te vinden zijn.

Kijk bijvoorbeeld je ogen uit in de

grote kathedraal van Mdina, waar de hele vloer bestaat uit veelkleurige marmeren grafstenen, de ene nog mooier, ingewikkelder en kleurrijker dan de andere. En verbaas je over de enormiteit van de Rotonda in het nabijgelegen stadje Mosta. In de Tweede Wereldoorlog werd dit gebouw, met een koepel die net zo groot is als die van het Parijse Pantheon, getroffen door een bom. Die ging dwars door het dak en vervolgens dwars door een groot schilderij van Maria om vervolgens zonder te ontploffen over de marmeren vloer de kerk uit te rollen. Ook dit mirakel geeft reden tot feest. Het beschadigde portret van de Heilige Maagd wordt op 15 augustus plechtig door de stad gevoerd.

De bom ging dwars door de kerk en rolde naar buiten

Valetta, gezien vanuit Victoriosa.